

PRAKTISCHE LEKTION

Foljet me parafjalë - Verben mit Präpositionen

Lektionskategorie: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni foljet gjermane që kërkojnë një parafjalë të caktuar, si *warten auf* dhe *denken an*, rasën që kërkon secila, si dhe format pyetëse *worauf* dhe *darauf*.

Foljet me parafjalë - Verben mit Präpositionen

Përmbledhje e mësimit

Shumë folje gjermane kërkojnë një parafjalë të caktuar, e cila nuk mund të merret me mend nga kuptimi dhe **nuk përkthehet** nga shqipja. Thuhet *warten auf* (pres) dhe *denken an* (mendoj për). Këto çifte duhen mësuar si njësi të vetme, bashkë me rasën.

Çfarë do të mësoni?

- Foljet më të përdorura me parafjalë.
- Rasën që kërkon secila.
- Format pyetëse me *wo(r)*-.
- Format dëftuese me *da(r)*-.

Foljet me kallëzore

Folja + parafjala	Shqip	Shembull
warten auf	pres	<i>Ich warte auf den Bus.</i>
denken an	mendoj për	<i>Ich denke an meine Familie.</i>
sich freuen auf	mezi pres	<i>Ich freue mich auf den Urlaub.</i>
sich freuen über	gëzohem për	<i>Ich freue mich über das Geschenk.</i>
sich interessieren für	interesohe për	<i>Sie interessiert sich für Kunst.</i>
sich erinnern an	kujtoj	<i>Ich erinnere mich an den Tag.</i>
sprechen über	flas për	<i>Wir sprechen über die Arbeit.</i>
bitten um	kërkoj	<i>Ich bitte um Hilfe.</i>
sich kümmern um	kujdesem për	<i>Er kümmert sich um die Kinder.</i>

Foljet me dhanore

Folja + parafjala	Shqip	Shembull
helfen bei	ndihmoj në	<i>Er hilft mir bei der Arbeit.</i>
teilnehmen an	marr pjesë në	<i>Wir nehmen an dem Kurs teil.</i>
sprechen mit	flas me	<i>Ich spreche mit dem Lehrer.</i>
träumen von	ëndërroj për	<i>Sie träumt von einer Reise.</i>
Angst haben vor	kam frikë nga	<i>Ich habe Angst vor Hunden.</i>
sich treffen mit	takohem me	<i>Ich treffe mich mit Anna.</i>
gehören zu	i përkas	<i>Das gehört zu meiner Arbeit.</i>

Format pyetëse: wo(r)-

Kur pyetja i referohet një **sendi**, parafjala bashkohet me **wo-**. Nëse parafjala fillon me zanore, futet një **r** ndihmëse.

Parafjala	Forma pyetëse	Shembull	Shqip
auf	worauf	<i>Worauf wartest du?</i>	Çfarë po pret?
an	woran	<i>Woran denkst du?</i>	Për çfarë po mendon?
über	worüber	<i>Worüber spricht ihr?</i>	Për çfarë po flisni?
für	wofür	<i>Wofür interessierst du dich?</i>	Për çfarë interesohesh?
mit	womit	<i>Womit fährst du?</i>	Me çfarë udhëton?

Kujdes: kur pyetja i referohet një **personi**, forma **wo(r)-** nuk përdoret. Në vend të saj vjen parafjala + përemri pyetës: **Auf wen** wartest du? — Kë po pret?

Format dëftuese: da(r)-

Parafjala	Forma	Shembull	Shqip
auf	darauf	<i>Ich warte darauf.</i>	E pres atë.
an	daran	<i>Ich denke daran.</i>	Mendoj për të.
über	darüber	<i>Wir sprechen darüber.</i>	Flasim për të.
mit	damit	<i>Ich bin damit einverstanden.</i>	Jam dakord me të.

Shembuj me përkthim

Gjermanisht: Ich warte seit einer Stunde auf den Zug.

Shqip: Prej një ore po pres trenin.

Gjermanisht: Sie interessiert sich sehr für deutsche Literatur.

Shqip: Ajo interesohet shumë për letërsinë gjermane.

Gjermanisht: Wir freuen uns auf das Wochenende.

Shqip: Mezi presim fundjavën.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
<i>Ich warte für den Bus.</i>	Ich warte auf den Bus.	folja kërkon <i>auf</i>
<i>Ich denke für dich.</i>	Ich denke an dich.	folja kërkon <i>an</i>
<i>Ich warte auf dem Bus.</i>	... auf den Bus.	këtu <i>auf</i> kërkon kallëzore
<i>Was wartest du?</i>	Worauf wartest du?	parafjala hyn në pyetje
<i>Ich freue mich für den Urlaub.</i>	... auf den Urlaub.	<i>auf</i> për të ardhmen

Krahasimi me gjuhën shqipe

Edhe shqipja i lidh disa folje me parafjalë të caktuara: *mendoj për, varet nga, kujdesem për*. Problemi është se parafjalët **nuk përputhen** midis dy gjuhëve: shqipja thotë *pres dikë* pa parafjalë, kurse gjermanishtja kërkon *auf*. Prandaj folja duhet mësuar bashkë me parafjalën, si një fjalë e vetme.

Përmbledhje e shkurtër

- Parafjala është pjesë e foljes dhe nuk përkthehet.
- Mësoni gjithmonë edhe rasën: *warten auf + kallëzore*.
- Pyetja për sende: *wo(r)-*; për persona: parafjala + *wen/wem*.
- Zëvendësimi i sendit: *da(r)-*.

Këshilla praktike për ushtrime

- Shkruani foljen, parafjalën dhe rasën së bashku në një fletore: *warten auf + A*.
- Formoni menjëherë pyetjen me *wo(r)-* sa herë mësoni një folje të re.
- Krahasoni me shqipen dhe shënoni ku ndryshon parafjala; aty do të gabosh më shpesh.